

novega upora Karlistov. — Angleži tožijo, da je Bismark kriv, če Turčija konec vzame, ker močno Rusom potuho daja; trdijo tudi, da bo treba zoper Bismarka postopati, kakor nekdanj zoper Napoleona I. Naj le skusijo, kramarski Angleži, toda sami naj gredo prvi v boj! — Papeža so evropski liberalci ta teden zopet hotli imeti mrtvega, toda Bog nam še vedno ohrani Pija IX. zdravega. — Srbskemu knezu Milanu je turški sultan poslal pismo, naj položi orožje; Milan je sultanov ukaz zavrgel in boj se utegne vsaki trenutek zopet pričeti. V Carigradu so hotli sultana umoriti, toda zaroto so izvedeli še ob pravem času in zločinstvo zabranili. Sultan želi mir sklenoti z Rusi!

Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Okoli Plevne se pripravljajo Rusi in Rumuni na odločbo; kajti Osman-paša, če se ne bo udal, utegne vsaki trenutek na eno ali drugo stran vdreti iz šanc in obkoljenje pretrgati, ki postaja vedno bolj tesno. Tako je general Skobeljev na južni strani vzel Turkom „zeleni breg“ in se na njem z 70 kanoni vtrdil; Turki so ga 3krat skušali pregnati, a bili so vselej grozno tepeni. Med tem pa Gurkovi konjeniki vedno dalje grabijo; prodrli so že do Vrace, kder so 1000 vozov živeža, 370 volov in 400 ovac zaplenili, sedaj se bližajo Brkovacu in dalje Srbiji, od koder jim prihaja general Heratović nasproti; ruski general Bobrikov je že v Srbiji, kder ogleduje srbske junake. Črnogorski knez daje streljati v Spuž in Podgorico, sam pa je mahnil mimo Skodarskega jezera, vzel turško šanco Satorman in se bo tako polastil Antivara in zaželjene luke ob Jadranskem morju. To je velika sreča za Črnogoro, ker bo sedaj po morju lahko dobivala, česar njej treba. — V Armeniji sta generala Hejman in Terguzakov 4. nov. pred Erzerumom sijajno zmagala in zaplenila 36 kanonov. Muktar-paša je zbežal v Erzerum, kder se še vedno brani; 9. nov. so Rusi napali reduto Azasije, posekali mnogo Turkov in jih vjeli 560, potem pa se umaknili, ker je Muktar iz mesta z večjimi trumami prihajal. Rusi so začeli sedaj Erzerum tako, kakor Kars, redno oblegati. Turški sultan je pruskega poslanika princea Reusa nagovoril, naj posreduje zavolj miru. Ta ga je zavrnil na ruskega carja, tega naj sultan prosi za mir, česar pa sultan do sedaj še ni storil.

Za poduk in kratek čas.

Črtice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

XVI. Nemški in ruski cesar imata pri svojih velikanskih armadah poseben oddelek najboljših, najjakejših in najlepših vojakov. Temu oddelku pravijo: cesarska ali carska garda. Ruski car je še le meseca avgusta svojo gardo pozval na bojišče. Preteklo je ravno 60 dni, ko je zadnji mož carske

garde — 60.000 vojakov — prekoračil Donav in stopil na bolgarsko zemljo. Vojaki so res sami izbrani ljudje, evet ruskega naroda. Postave so visoke in krepke, oblečeni so lepo in trpežno, rejeni poredno, orožani izvrstno in po najboljših oficirjih v vojaških zadevah izurjeni zvesto. Ali tudi hrabri so, kakor težko kde kateri drugi vojščaki na svetu. To so pokazali v neizmerno krvavi bitki 24. okt. pri Gornjem Dobnjaku, kder so silama pretrgali zvezo Osman-paše v Plevni z Šefket-pašo v Sofiji ter tako pomagali Turke popolnem obkoliti, da se bodo morali gladu podati Rusom. Plevna je brez dvombe zgubljena! Turki so skoro pri vsakej vesi ali mestu na stezi iz Plevne v Sofijo napravili večje ali manjše šance, redute in taborje, da bi cesto laglje v svoji oblasti ohranili. Zavolj tega so Rusi sklenoli cesto zasesti in Turkom zapreti. V ta namen je pa bilo treba najprej turške šance in taborje vzeti. Važnega dela se je lotil ruski general Gurko ter je iz Lovaca z 3 divizijami carske garde naglo udaril na Turke tako, da ti sami niso mogli vedeti, kder jih čaka glavni udarec. Toda prebrisani Gurko je Rumunom, ki so pod generalom Ajroldi-jem od severa prišli, ukazal na videž napadati Dolnji-Dobnjak, generalu Laskarijevemu pa streljati v Teliš, da tamošnje Turke moti; glavni udarec je pa namenil Turkom v Gornjem-Dobnjaku, ki je ravno na sredi med Spod.-Dobnjakom in Telišem, od vsakega kraja po 3 ure oddaljen. Gornji-Dobnjak je lepa bolgarska ves, toda prebivalci so vsi razbežali. Za vesjo proti Telišu kraj velike ceste je nekoliko nad okolico uzvišana ravan; na njej se je 10.000 Turkov vgnjezdilo v velikem taboru, katerega so z nasipi, šancami, baterijami in grabnom obdali. V taboru napravili so še posebno reduto in več kladaric iz težkih brvenj skladanih, v katerih je bilo mnogo živeža, streljiva hranjenega; tudi mnogo ovac so imeli ondi zaprtih. Bilo je hladno jutro 24. okt. ko so ruske garde ob 7. uri naglo turški tabor obkolile; 80 kanonov so pred njega postavili v širnem polkrogu ter ob 1/2 9 ure do poldne streljali. Ruske kroglice so grozno švigale v turški tabor, toda Turki so tudi precej močno streljali iz kanonov. Okoli 1. ure popoldne se postavijo 3 regimenti garde v bojno vrsto ter začnejo strašan naskok ali „šturm“ in prodirajo do 500 metrov pred turške nasipe, od koder se na nje prava toča krogelj vsuje; velika sreča za Ruse bil je majhen klanec, v katerem so stali, sicer bi jih bilo grozno veliko palo. Gurko videvši, da se mu ta naskok ne posreči, krene z artilerijo na drugo stran tako, da so regimenti za naskok ob 2. uri odločeni, od ruskih kanonov bili podpirani. Tako se je začel drugi naskok. Ruske garde so vedno in mirno napredovale, kakor da bi le samo na kakem vadišču, „eksercirplacu“ bile. Vsa okolica bila je v gost dim zavita; videlo se ni nikamor, pač pa je bilo slišati strašno pokanje pušek in gromenje kanonov. Bojno torišče je že bilo posejano z ruskimi mrličji, zaporedom so iz višin nosili

ranjene junake; okoli 4. ure pritisnejo iz nova vboj poslani vojaki, spehanim in po mnogih zgubah oslabiljenim junakom v pomoč. V hitrem teku prilomastijo do malega klanca celó blizu pred turškimi šancami ter začnejo iz svojih pušek berdank grozno točo sipati na Turke. Ali ti se ne ganejo nikamor in okoli 5. ure se je bilo bati, da ne bo mogoče v turški tabor vdreti. Toda ruska garda hoče zmagati in bele orle svojih zastav posaditi na turške nasipe. Slavni Gurko ukaže sedaj Turka od vseh strani zgrabiti v konečnem naskoku v gostih trumah; 20 bataljonov stoji v prvi vrsti, 10 v drugi, ostalo pa v rezervi. Namen je, turško silo zlomiti in zdrobiti. Kanonirji vderejo naprej celo blizu pred turške šance in začnejo strahovito streljati; vsaka krog-lja dobiti svoj cilj, ves zrak okoli Turkov je le še gost dim. Med tem se pa zavalijo ruski pešaki, krasni možje proti sovražnikom, se približajo nasipom, zginejo v dimu, iz kterega se slišijo nagli streli celih bataljonov kakor če silni vihar zaporedom mogočno zatuli in zrak pretresa. Vojaki stoječi v rezervi nehoté poznesejo svoje kapice raz glav in se prekrizajo, vsak misli, da ne pride nobeden tovarišev živ iz strašne bitke nazaj; v tem trenutku vnamejo se kladarice v turškem taboru, črn dim, rudeči plameni zašvignejo v žarno nebó, pozlačeno od večernega solnce, ki je ravno zabajalo. Tisočeri hurrá klici pretresejo zrak, ruski vojaki so vdrlí v reduto črez graben z mrličí do vrha izpolnjen; ruski bajonet razsaja strašno, kar Turka ni že palo ali pobegnolo, je hipoma pobito in posekano; gosto po tleh razstrošene patrone se vnamejo in ljudje in živina, mrličí in orožje, vse gori z plamenom; živi ljudje, konji in ovce gorijo — strašni turški tabor je v ruskih rokah; ali boj še ni skončan; hipoma zabobnijo ruski bobni, zadonijo bojne trobente v znamenje, da se ima dreti za sovražnikom, ki je bil na pobegu v Teliš. Kmalu so Turki na ravani zajeti: 1 pašo, 82 oficirjev in 1600 mož se je Rusom podalo, drugi so všli; mrtvih in ranjenih Turkov je obležalo 3500. Rusi so zgubili 4000 mož mrtvih in ranjenih, med temi 230 oficirjev, 2 generala bila sta težko ranjena, toda zmago so dobili Rusi, carska garda je pokazala, da spada med najhrabriše vojake na celem svetu. Zvečer so se vojaki vrnoli v svoj tabor, general Gurko je prijahal in se vsakemu regimentu posebič zahvalil za izvrstno obnašanje v strašni bitki. Gromeči hurrá klici so mu odmevali in še pozno v noč so se razlegali veseli glasovi junaških pesem, koje so slavni dobitniki prepevali, ne meneč se za to, kar so po dne pretrpeli!

Slovstvo. Službovník slovensko-nemški za cesarsko i kraljevsko vojsko po vprašanjih i odgovorih. Del drugi. Bojna služba (Feld-Dienst). Tako se imenuje knjižica, ktero je sestavil naš neutrudni pisatelj vojaški, veleč. g. Andrej Komel, c. kr. stotnik pri VII. peškem polku bar. Maroičičevem. Knjižica v mali osmerki str. 63 zv.

po 35 soldov govori o marših, o taborih, o varstveni službi, o četnicah, naznanilih itd. ter boče prostim vojakom in tudi častnikom pri podučevanju dobro služila. To je že sedma knjižica, ktero je naš slovenski rojak spisal v oboru vojaškega slovstva, kjer mu je še ledina orati. Nekatere, kakor na pr. Službenik I. in II., je c. kr. državno vojno ministerstvo priporočilo in ukazalo za pomočne knjige v vojaških učilnicah. Naj bi vrli pisatelj našel več marljivih naslednikov in od dotičnih strani obilne djanske podpore!

Smešničar 46. Žena pride k vračniku in mu potoži, kako močno do njo jezik boli, ter vpraša, kaj bi morala za vračilo vzeti proti tej bolezni? „Nič druga, kakor miru je treba vašemu jeziku, preveč je utrujen, ko si odpočije, bote zopet zdrava, moja draga“ odgovori vračnik.

Razne stvari.

(Za po toči 18. avg. poškodovane) se je nabralo in v „Grazer-Zeitung-“ objavilo milodarov 3185 gld. Špitalska fara je isti namen „Slov. Gosp.“ doposlala 5 gld.

(Svitli cesar so darovali) za stavlanje novih učilnic na Koroškem v Lesniku 300 fl., v Ferdorfu 300 fl., v Libeličah 300 fl. in v Brežah 500 fl.

(74letni mož) Miha Kumer v Trestenici nad Mariborom se je obesil.

(Spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Jožef Fras se je prostovoljno odpovedal župniji Matere božje v puščavi; — za provizorja na to faro pride č. g. Jož. Sorglehner. — Ena kaplanija pri sv. Martinu pri slov. Gradci ostane začasno izpraznjena.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg. Novak Jan., Sovič, Cizej Pet. in Korošec Mih. po 11 gld. in vsi ustanv. dopl. — Divjak 15 gld. — Velebil 11 gld. — Rotnik 2 gld.

Dražbe III. 17. nov. Franc Remic v Sušicah 1526 fl.; 19. nov. Janez Amon v Karčovin; 21. nov. Alojz Ljubec v Drbetencih; 23. nov. Franz Falež v Slivnici 5471 fl., Vid Skerbot v Slivnici 1662 fl., Gregor Kramer na Faali.

Listi uredništva. Zaveljo pomanjkanja prostora vsem čestitim dopisnikom nismo mogli vstreči, bodemo pa prihodnjič, kolikor se bo dalo!

3—3

Franc Jesenko,

krojač v Mariboru, v farovski ulici (Pfarrhofgasse) št. 15. priporočam se p. n. občinstvu, posebno č. g. duhovnikom, bl. gg. uradnikom in učiteljem za napravo raznovrstne **zimske obleke**, iz trdnega, lepega in najnovejšega blaga po mogoče nizkej ceni, in pri tej priliki tudi opomnim, da nimam nijedne dogotovljene obleke v zalogi, temuž vsako naročilo po natančni meri in po volji naročnika izvršujem. Blago za obleke zamorejo p. n. naročniki sami seboj prinesiti ali pa si ga pri meni zberejo.